

LAKRİMAL SİSTEM ve HASTALIKLARI

DOÇ. DR. İREM ERGİN

LAKRİMAL SİSTEM 2 KISIMDAN OLUŞUR

1. Salgı Kısmı

Lakrimal bez,

Lakrimal bez kanalları,

Üçüncü göz kapağı bezi

Aksesör bezler.

2. Akıtıcı Kısım

Punkta lakrimalis (pl. puncta)

Kanalçık sistemi (pl. canaliculi),

Lakrimal kese

Nazolakrimal kanal

Nazal boşluk

Gözyaşı (PTF, prekorneal gözyaşı film tabaka) kornea yüzeyini kaplayan, 3 ayrı yapıda tabakadan oluşmuş bir sıvıdır.

- Kornea yüzeyinde nemliliğin devamını sağlar
- Göz yüzeyinin kurummasını ve hasarlanmasını önler
- Göz yüzeyini kayganlaştırır, göz kapaklarının hareketini kolaylaştırır

PTF üç tabakadan oluşur

1. Lipit
2. Aköz
3. Mukoid

Hiperlakrimasyon

Kornea ve konjunktival yüzeyin irritasyonuna bağlı olarak fazla miktarda gözün sulanması

Trigeminal sinir uyarımından kaynaklanır.

Hipolakrimasyon/PTF yokluğu

Konjunktivitis/nörolojik lezyonlar ve otoimmün hastalıkların sonucu olarak bezin hasara uğraması ve gözyaşının normalden az olması ya da olmaması durumudur

Epifora

Gözyaşının fazla miktarda üretilmesi ya da gözyaşı drenajının azalması sonucu ortaya çıkan durumdur

Göz irritasyonu ve yangısı sonucu şekillenir (özellikle trikiasis ve entropion buna neden olabilir) gözyaşı sirkülasyonunda bir tıkanıklığın olması (ör. entropion, punktal, kanalikular ya da nazolakrimal kanal tıkanıklığı).

enfeksiyonlar (ör. **dakriyosistitis**), **rinitis**, ve yenidoğanlarda nazolakrimal kanal açıklığının yetersiz olması

travma sonrası bölgede nazolakrimal kanal sisteminde zayıf rekonstrüksiyon

Dakriyosistitis

Lakrimal kese ve nazolakrimal kanalın yangısı

Köpek, kedi, at, tavşan vs.

Etiyoloji

- Yangı debrisı kaynaklı nazolakrimal kese ve proksimal nazolakrimal kanalın obstrüksiyonu
- Kanal üzerinde yabancı cisimler (çimen, pisipisi otu, kum..) ya da kitlelerin baskı yapması

Klinik Semptomlar

- Konjunktivitis
- Medial kantusta kalın mukopurulent akıntı
- Nazal ya da lakrimal punktada mukopurulent materyal
- Medial kantusta ağrılı dermatitis
- Kronik hastalarda lakrimal kesede apse ve fistül oluşumu

Dakriyosistitis

Tanı

Klinik semptomlar

Dakriyosistorinografi

MRG'ye göre yapılır

Sağaltım

Nazolakrimal kateterizasyon

Dakriyosistotomi

Gözyaşı Boyama Sendromu

Maltese terrier, poodle, açık renk kıl örtüsüne sahip hayvanlar daha fazla etkilenir
Boyamanın, gözyaşında bulunan laktoferrin benzeri bir madde tarafından olduğu düşünülmektedir.

Epifora, brahisefalik köpek ve kedilerde oldukça yaygındır.

Sağaltım

- Göz kapağı ve çevresindeki kusurları düzeltin.
- Kısa dönem müdahalelerde günlük oral 5 mg/kg dozda tetrasiklin verilebilir
- Alerjik hastalıklarda, lokal anti-alerjen ve steroidler kullanılabilir
- Etkilenen ırklardan yavru alınmamalı.

Keratokonjunktivitis Sikka (KCS)

Etiyoloji

ilaç kaynaklı

immün aracılı

idiopatik

cerrahi kaynaklı

kongenital

senil atrofi

nörojenik

Köpeklerde KCS'nin en yaygın nedeni üçüncü göz kapağının eksizyonudur.

Keratokonjunktivitis Sikka (KCS)

Klinik semptomlar KCS'nin bilateral veya unilateral, akut veya kronik, geçici ya da kalıcı olup olmadığına göre değişir

- ✓ Mukoid ve mukopurulent akıntı
- ✓ Lezyonlu göz tarafındaki burun deliğinde kuruma
- ✓ Blefarospazm
- ✓ Kuru kornea yüzeyi
- ✓ Kornea ülseri
- ✓ Korneal vaskülarizasyon
- ✓ Korneal pigmentasyon
- ✓ Kronik blefaritis

Keratokonjunktivitis Sikka (KCS)

Sağaltım

- Medikal Sağaltım
 - Topikal siklosporin, takrolimus ve pilokarpin (gözyaşı üretimini stimüle eder)
 - Suni gözyaşı, nemlendirme ajanları, pomatlar (mineral yağ, lanolin..)
 - Topikal antibiyotikler (sekonder enfeksiyonu kontrol altına almak için)
 - Mukolitikler (fazla mukusu uzaklaştırır)
- Cerrahi Sağaltım
 - Parotid kanal transpozisyonu